

Miljökvalitetsnormer

Det är viktigt att ta hänsyn till arbetet med vattenförvaltningen och själva miljökvalitetsnormerna när det är relevant i tillsynen. Du kan få hjälp av länsstyrelsens beredningssekretariat, t.ex. om hur åtgärderna i ett förslag om rättelse kan påverka på kvalitetsfaktornivå. Du bör också fundera över om myndigheten i samband med ditt ärende kan ställa krav på verksamhetsutövaren om åtgärder som ändå är aktuella att utföra enligt åtgärdsprogrammet. Om det är tydligt att det är samma verksamhetsutövare som medför att miljökvalitetsnormerna riskerar att inte nås kan höga krav ställas på verksamhetsutövaren och även att redovisa hur verksamheten kan bidra till/förändras så att miljökvalitetsnormerna följs.

Vid tillsyn kan tillståndets rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken vara en begränsning. Om en fråga har prövats i tillståndet kan i princip inte ytterligare krav ställas på den prövade verksamheten. Tillsyn kan dock leda till förbud, rättelse, omprövning eller återkallelse av hela eller delar av tillståndet om det behövs för att följa en miljökvalitetsnorm. Exempel är när en verksamhet tydligt försämrar eller riskerar att försämma statusen i en vattenförekomst. Det kan även vara om en verksamhet försvårar uppnåendet av miljökvalitetsnormen.

Verksamheten behöver i förekommande fall och i relevant omfattning kunna redogöra för bland annat:

1. Vilka miljökvalitetsnormer vattenförekomsten (recipienten) har inklusive när de senast ska följas.
2. Vilken inverkan verksamheten har på de för verksamheten relevanta kvalitetsfaktorerna/prioriterade ämnen.
3. Hur verksamheten påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten samt eventuellt nedströms eller uppströms liggande vattenförekomster.
4. Vilka försiktighetsmått eller andra skyddsåtgärder som verksamhetsutövaren planerar på grund av verksamhetens påverkan på miljökvalitetsnormen.

Ansvar att lämna uppgifter gäller påverkan på miljön med koppling till verksamheten. Verksamhetsutövaren är inte skyldig att komplettera med data som saknas i statusklassificeringarna.

Checklista för miljökvalitetsnormer (MKN) vatten vid tillsyn av vattenverksamhet

Frågeställning	Följdfrågor/vägledning
1. Vilka vattenförekomster berörs av verksamheten	Både den som vattenverksamheten berör direkt och ev nedströms och uppströms vattenförekomster som också kan beröras. (Eller övrigt vatten, mindre biflöden till exempel som alltid angränsar mot någon vattenförekomst vilket betyder att man alltid bör ta hänsyn till normen)
2. Ta reda på vattenförekomstens status samt vilka	Beskriv vilka miljöproblem som finns i vattenområdet.

<p>kvalitetsfaktorer/parametrar/index/ämnen som avgjort statusen. Ta även reda på vilken/vilka MKN som är bestämd för vattenförekomsten och när den ska vara uppnådd.</p>	<p>För ytvatten ekologisk och kemisk status. För grundvatten kemisk och kvantitativ status. Underlag finns i VISS. Titta även på andra relevanta underlag som kan ge information om miljötillståndet i övrigt. Om normen har tidsfrist kan det indikera att statusen behöver förbättras, till exempel god ekologisk status 2021. Informationen kan erhållas i motiveringstexten till normen. Statusen får inte försämrans (avvägning enligt miljöbalken 2:7 st 1).</p>
<p>3. Ta reda på vilka förslag till åtgärder som finns i åtgärdsprogrammet.</p>	
<p>4. Beskriv vattenverksamhetens miljöpåverkan och om verksamhetens miljöpåverkan riskerar försämra statusen eller försvårar möjligheten att uppnå MKN?</p>	<p>Stöd för bedömning av i vilken mån verksamheten påverkar de olika faktorer som ligger till grund för statusbedömningen kan fås i tabellen Vattenverksamhetens påverkan på ekologiska kvalitetsfaktorer.</p>
<p>5. Kan skyddsåtgärder vidtas för att säkerställa att MKN inte riskeras och för att icke-försämringskravet ska uppfyllas?</p>	<p>Skyddsåtgärder kan föreskrivas i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. miljöbalken 2 kap 3, 4, 5, 7 §§</p>
<p>6. Är vattenverksamheten prövad i gällande tillstånd enligt 11 kap miljöbalken?</p>	<p>Om verksamheten är prövad i tillstånd ska tillsynen ansvara för att tillståndet följs. Tillsynsmyndigheten måste överväga om omprövning av tillståndet behövs om en MKN riskerar att inte kunna följas. miljöbalken 24 kap 1, 5 §§</p>
<p>7. Behöver tillsynsmyndigheten (TM) mer uppgifter från verksamhetsutövaren? Omfattas verksamheten av egenkontrollen? Är verksamhetens egenkontroll tillräcklig för att bedöm dess påverkan på möjligheterna att nå MKN?</p>	<p>Verksamhetsutövaren ska kunna visa om och hur den påverkar/inverkar på möjligheterna att nå MKN i vattenförekomsten, ev. också i upp- och nedströms belägna vattenförekomster. Om verksamhetsutövaren inte har uppgifter kan TM begära uppgifter. miljöbalken 26 kap 19, 21, 22 §§ SFS 1998:901</p>
<p>8. Avvägning</p>	<p>Bedöm om det med hänsyn till MKN</p>

	och 2 kap miljöbalken är nödvändigt att förbjuda verksamheten, begära omprövning av verksamheten, förelägga om utrivning eller annan åtgärd för att förbättra möjligheten för vattenförekomsten att uppnå god status.
--	---

Vattenverksamheters påverkan på ekologiska kvalitetsfaktorer

Se Tabell sida 60 över vattenverksamheters påverkan på ekologiska kvalitetsfaktorer. Tabellen är avsedd som stöd för bedömning om en vattenverksamhet påverkar de kvalitetsfaktorer som ligger till grund för statusklassificeringen av en vattenförekomst.

Materialet ovan kommer i huvudsak från Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd Tillsyn Miljö kvalitetsnormer Vatten (2013). Se

<http://www.miljosamverkansverige.se/Sv/tillsynmknvatten/Pages/default.aspx>.